

Migration–Muuttoliike on Siirtolaisuusinstituutin tuottama julkaisu, joka käsittelee muuttoliikkeeseen, yhteiskuntaan ja siirtolaisuuteen liittyviä teemoja sekä kokoaa niiden ympärille ajankohtaisia keskusteluja ja näkökulmia.

Siirtolaisuusinstituutti on sekä muuttoliikkeiden tutkimukseen että dokumentoimiseen erikoistunut laitos Suomessa.

50. vuosikerta / Volume 50

Päätoimittaja / Editor-in-Chief
Saara Pellander

Vierailevat toimittajat / Visiting Editors

Markku Mattila
Marika Saarinen

Taitto / Layout
Kirsi Sainio

Julkaisija / Publisher
Siirtolaisuusinstituutti
Migration Institute of Finland
www.siirtolaisuusinstituutti.fi
kirsi.sainio@utu.fi

ISSN 2814-6190 (verkkojulkaisu)

Yksittäisten kirjoittajien mielipiteet ovat heidän omiaan.

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla. Tarkastele käyttö lupaa osoitteessa: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

1

PÄÄKIRJOITUS:
SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI 50-VUOTTA
Markku Mattila & Marika Saarinen

4

ARGENTIINAN JA PARAGUAYN
SUOMALAISSIIRTOKUNNAT
Ilkka Pärssinen (1/1974)

8

Näkökulma: Commentary on "Argentiinan ja
Paraguayn suomalaissiirtokunnat" [Argentina's
and Paraguay's Finnish Settlements]
Samira Saramo

10

MULTICULTURALISM: KANADALAINEN TAPA EDISTÄÄ
YHTEISKUNNAN INTEGRAATIOTA
Pekka Rissanen (1/1983)

16

Näkökulma: Multikulturalismia meillä ja muualla,
ennen ja nyt
Pasi Saukkonen

20

Näkökulma: Monikulttuurisuuspolitiikka,
asuttajakolonialismi ja historian hallinta
Hanna Rask

24

SOPEUTUMISEN SIETÄMÄTÖN VAIKEUS
MAAHANMUUTTAJIEN JA PAKOLAISTEN
SYRJÄYTYMISESTÄ SUOMALAISESSA
YHTEISKUNNASSA
Erno Hyvönen (3/1996)

29

Näkökulma: Vastavuoroisuus näkökulmana
moninaistuvan yhteiskunnan koheesioon
Marika Saarinen

32

Näkökulma: Maahanmuuttajien ja pakolaisten
syrjäytymisestä suomalaisessa yhteiskunnassa
Liselott Sundbäck

36

ALUEELLISEN KEHITYNEISYYDEN JA
MUUTTOLIIKKEEN VÄLINEN PROBLEMATIIKKA
Taru Järvinen (3/2000)

40

Näkökulma: Muuttoliike ja 2020-luvun
aluekehitys
Antti Vasanan

44

Näkökulma: Korkeakoulutetun
työvoiman liikkuvuus osana
väestönkehityksen, muuttoliikkeen ja
aluekehityksen välistä dynamiikkaa
Niina Kotavaara

48

EXTERNAL BORDER MANAGEMENT AS AN
INSTRUMENT OF MIGRATION CONTROL - THE
FINNISH-RUSSIAN BORDER
Katharina Koch (4/2013)

56

Näkökulma: Suomen ja Venäjän
raja: Rajavalvonnan ulkoistaminen ja
ihmisten liikkuvuuden turvallistaminen
muuttoliikehallinnan välineenä
Anitta Kynsilehto

60

Näkökulma: Retrospective Commentary on
"External Border Management as an Instrument
of Migration Control: The Finnish – Russian
Border" by Katharina Koch
Teemu Oivo

64

PYSYKÖ MIGRATION-MUUTTOLIIKE-LEHTI
PAIKALLAAN?
Marika Saarinen & Markku Mattila

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI 50-VUOTTA

MARKKU MATTILA

Vastaava tutkija | Siirtolaisuusinstituutti

MARIKA SAARINEN

Toimittaja | Siirtolaisuusinstituutti

Siirtolaisuusinstituutti ja instituutin toimittama Muuttoliike-lehti täyttävät tänä vuonna 50 vuotta. Tämän etapin kunniaksi ja osana juhluvuoden juhlallisuuksia julkaistaan tämä Migration-Muuttoliike-lehden erikoisnumero, jossa lehden ja muuttoliiketutkimuksen menneisyys kohtaavat nykyisyyden. Tätä numeroa varten toimituskunta on valikoinut yhden artikkelin muuttoliiketutkimuksen eri aihealueilta siten, että poimitut artikkelit edustavat myös eri vuosikymmeniä lehden puolivuosisataisessa historiassa. Poimittuja tekstejä kommentoimaan on kutsuttu joukko nykypäivän asiantuntijoita. Näin on mahdollista tuoda esiin lehden ja muuttoliiketutkimuksen moninaisuutta sekä tutkimuksen ajallista muutosta. Käytetty tekniikka kokoaa erikoisnumeron kansion väliin myös muuttoliiketutkijoiden eri sukupolvia.

Lehti rakentuu siten, että valittu mennyttä aikaa edustava teksti esitetään alkuperäisessä asussaan. Sitä seuraavat kommentaattorien vuoden 2024 kevään kuluessa kirjoittamat tekstit. Tavoitteena on tuottaa myös dialogia ja perspektiiviä tekstien välille. Viime kädessä dialogi ja perspektiivi syntyvät tämän erikoisnumeron lukijoiden omista ajatuksista. Toivottavasti lehden numero onnistuu tässä.

Tutkijasukupolvien kannalta huomionarvoista on, että valinnat vanhoista artikkeleista ovat kohdistuneet kolmen tekstin kohdalla kirjoittajan oman opinnäytetyönsä pohjalta kirjoittamaan tekstiin (Rissanen, Hyvönen, Koch). Tämä näyttää, että Muuttoliike-lehti on ajan saatossa tarjonnut opiskelijoille ja uransa alussa oleville tutkijoille alustan tuoda esiin tekemäänsä tutkimusta. Vaikka

opinnäytetöissä voidaan ajatella olevan kyse nimenomaan opinnäytteestä verrattuna varttuneen tutkijan täysipainoiseen tutkimukseen, edustavat opinnäytteet parhaimmillaan myös tuoreutta, koska niiden tekijät ovat tutustuneet viimeisimpään tutkimuskirjallisuuteen ja uusimpiin kysymyksenasetteluihin. Tätä tärkeää perinnettä jatkaen tähän numeroon on tarkoituksella pyydetty kommentaattoreita tohtoriopiskelijoista, eli uusimmasta tutkijasukupolvesta. Kommentaattorien joukossa on myös asemansa jo vakiinnuttaneita tutkijoita ja asiantuntijoita.

Ensimmäinen valikoitu teksti on Ilkka Pärssisen kirjoitus Argentiinan ja Paraguayan suomalaisiirtokunnat, joka on julkaistu Siirtolaisuus-Migration-lehden ensimmäisessä numerossa vuonna 1974. Pärssisen teksti tuo esiin ulkosuomalaisuuden historiaa Etelä-Amerikan kautta. Dosentti Samira Saramon kommentaari kontekstualisoi Pärssisen tekstin silloisen yhteiskunnallisen merkityksen ja tuo esiin ulkosuomalaisten nykytilannetta.

1980-luvulta valikoitunut Pekka Rissanen teksti käsittelee kanadalaisista monikulttuurisuuspolitiikkaa. Teksti on kiinnostava muun muassa sen valossa, miten Kanadaa ja Suomea on myöhemmin vertailtu keskenään monikulttuurisina yhteiskuntina. Dosentti Pasi Saukkonen tuo kommentaarissaan esiin länsimaiden monikulttuurisuuspolitiikkojen vaiheita ja nykyaasteita. Väitöskirjatutkija Hanna Rask vuorostaan tuo esiin, miten Kanadan alkupeiräiskansojen aseman ja liberaalin monikulttuurisuuspolitiikan välillä on edelleenkin jännitteitä.

Erno Hyvärisen artikkeli käsittelee Suomen integraatiopolitiikan tavoitteita ja epäonnistumisia

1990-luvulta, jota voidaan pitää alkuna Suomen nykyiselle kotoutumispolitiikalle ja sen keskusteluille. Kommentaarit tarkastelevat eri näkökulmista sitä, mitä integraatio ja kotoutuminen ovat tarkoittaneet 1990-luvulla ja nykyään. Väitöskirjatutkija Liselott Sundbäck kiinnittää huomion virallisessa kielessä ja sen termeissä sekä maahanmuuttajien asemassa tapahtuneisiin muutoksiin. Yhteiskuntatieteiden maisteri Marika Saarinen käsittelee kotoutumispolitiikan taustalla olevia kysymyksiä koheesiosta ja vastavuoroisuudesta.

Taru Järvinen käsitteli 2000-luvun alussa aluepolitiikan ja muuttoliikkeen välistä problematiikkaa ja hahmotteli näkymiä tulevalle aluepolitiikalle. Tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen tarkastelee muuttoliikkeen trendejä kaupungistumisen rajojen ja luovan luokan liikkuvuuden kautta. Väitöskirjatutkija Niina Kotavaara tarkastelee vastaavasti korkeakoulutettujen liikkuvuutta ja korkeakouluverkoston merkitystä liikkuvuudelle. Kumpikin käsittelee väestörakenteellisia eroja alueiden välillä sekä maahanmuuttoa alueellisena kysymyksenä.

Viimeisenä kommentoitavana artikkelina on Katharina Kochin vuonna 2013 julkaistu artikkeli, jossa tarkastellaan silloista Suomen ja Venäjän vä-

listä rajapolitiikkaa ja sen perustumista alueelliseen talouskehitykseen turvallisuuden sijasta. Artikkelin on kirjoitettu ennen Krimin niemimaan miehitystä ja Ukrainan sotaa. Nämä tapahtumat puolestaan ovat taustana kommentaareille. Dosentti Anitta Kynsilehto ja tutkijatohtori Teemu Oivo tarkastelevat omista teksteistään viimeaikaista muutosta rajapolitiikassa. Heidän tekstinsä ovat kirjoitetut keväällä 2024 ennen niin sanotun käännetyksilain hyväksymistä eduskunnassa kesällä 2024.

Lehden päättävä Marika Saarinen ja Markku Mattilan kirjoitus lehden historiasta luo lehteen ja sen merkitykseen pitkäjänteisyyteen perustuvan katsauksen. Kirjoitus tarkastelee lehden historiaa Siirtolaisuusinstituutin kolmen vakiintuneen tutkimusaiheen kautta – maansisäinen liikkuvuus, maahanmuutto ja ulkosuomalaisuus.

Toivomme toimittamamme erikoisnumeron pystyvän täyttämään niitä tavoitteita, joita meillä on ollut toimitustyön kuluessa. Joka tapauksessa uskomme numeron antavan sekä iloa että hyötyä muuttoliikkeestä ja sen tutkimuksesta kiinnostuneelle lukijalle ja osoittavan myös Migration-Muuttoliike-lehden kaltaisen foorumin tarpeellisuutta. Toivomme viihdyttäviä lukuhetkiä numeron parissa!

Henkilöstön virkistyspäivänä 20.8.2024 Teijossa ja Mathildedalissa.

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla.
Tarkastele käyttö lupaa osoitteessa: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Editorial

The Migration Institute and the Migration journal published by the Institute are celebrating their 50th anniversary this year. To mark this milestone and as part of the anniversary celebrations, we publish this special issue of our journal with the aim of bringing together the past and the present of migration research. For this issue, the editorial team has selected one article from each of the different thematic areas of migration research, so that the articles chosen also represent different decades in the magazine's half-century history. Several contemporary experts have been invited to comment on the selected texts. This highlights

the diversity of the journal and migration studies and the evolution of research over time. The technique also allows different generations of migration researchers to come together within one special issue.

We re-printed the texts from past issues in their original form. After each historical text follows commentaries from the spring of 2024. The aim is to bring the texts into a dialogue with each other. Ultimately, this dialogue takes place in the minds of our readers. We hope that this issue of the magazine will succeed in this.

Seuraavan lehtemme
teemana on:

Maahanmuuttojärjestelmät ja resilienssi

Kuva: AdobeStock.